

Ioan-Florin Florescu

LUMEA CA O ZI DE VINERI

Din jurnalul unui preot misionar

Carte apărută cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Doxologia
Iași, 2021

Cuprins

<i>cuvânt însoțitor</i> (Andrei Pleșu)	9
<i>precizare</i>	11
drumul. o poveste din Hebride	15
cinci minute despre Dumnezeu	24
amintirea, semnul și locul Bisericii	26
scurtă notă despre hidrodinamica Iordanului la Bobotează	33
Dumnezeu care ne înșeală așteptările	36
lanterna oarbă	40
ochiul simplu	42
Kusturița la Edinburgh	46
<i>love story</i>	48
uimire și cutremurare la Ierihon	51
funcția talantului	56
pâinea credinței și coșul cu firmituri	59
Zack, colecționar de obiecte rare	67
tăcerea lui Abel	71
vino înapoi atât cât te țin puterile	79
mic îndrumar pentru iertarea copiilor risipitori	83
trei mii patru sute cincisprezece zile	85

o risipă de iubire sau	
despre diferența dintre milostenie și milă	88
nu există niciun motiv omenesc pentru a ierta	93
fata a cărei zi de naștere era în fiecare duminică	99
despre buna întrebuințare a foamei,	
pe înțelesul celor care postesc	101
auzul lui Dumnezeu	106
crucea străinului	109
lumea ca o zi de vineri	111
trei momente cu Mitropolitul Iosif	114
Euharistia: medicamentul nemuririi	
sau mediul ei aseptice?	118
nimic nu există până nu este spus	131
fiii lui Dumnezeu și copiii Săi	133
între mijlocul luminii și mijlocul întunericului	135
ce să-i spun copilului meu despre moarte	138
un destin hermeneutic nefericit: „săraci cu duhul”	140
care este fericirea ta?	144
câteva explicații la Duminica Floriilor	146
dezlegare la pește	150
Toma și fericita credință	155
un tango de neuitat	158
ultima zi a Paștilor	164
țara de cruci	166
îngrijiți-vă sufletul, dar nu duceți grija vieții	168
un diavol mai viclan decât	
diavolul lui Baudelaire	171

cel care merge pe apă	173
despre traducerea versetului	
„și nu ne duce pe noi în ispită”	175
pilda samarineanului milostiv care nu se mai arăta	181
minunea de la sfârșitul zilei de muncă	183
calea violenței supreme	185
o minune care trece prin răunchii lui Hristos	188
și ea murea	190
săracul căruia nu i-a rodit țarina	192
brunețica	196
la moartea unui profet	198
muntele și bobul de muștar	201
biserica din afara istoriei	203
un film despre rătăcirea neamului meu	205
cinci cuvinte cu mîntea mea,	
despre Sfântul Ierarh Nicolae	208
o palmă pe obrazul Sfântului Nicolae	213
în mod deosebit, protejați pietonii	
în luptele de stradă	216
o crimă care încă nu s-a sfârșit	218
ce ne-au lăsat magii la trecerea lor	
prin limba română	220
singur în iad sau în rai cu pisicile	223
dragostea care se coboară	226
în serviciul regelui Dipa	229
BIBLIOGRAFIE GENERALĂ	231
INDICE BIBLIC	233

cuvânt însoțitor

Nu e prima dată când scrisul Părintelui Ioan-Florin Florescu mă instruiește, mă consolează, mă bine dispune. Ca cititor, am întotdeauna ceva nou de învățat, ceva întremător de trăit, ceva de natură să transforme răspunsurile gata-făcute în pasiune interogativă, în căutare răsplătitoare. Ceea ce, din păcate, e o experiență rară, când e vorba de alte texte „edificatoare”, în care, de multe ori, cum o spune și Părintele Florescu, certitudinile previzibile evacuează „uimirea și cutremurul”.

Nu vreau să se înțeleagă că textul de față caută „originalitatea” hermeneutică, sau că e conceput ca o reacție polemică la bibliografia de breaslă. Nu. E vorba doar de un text *viu*, neconvențional, în care bunul simț colaborează cu subtilitatea, cu un profitabil curaj investigator, cu experiența proprie și cu dorința de a ajuta. O spusese, cândva, Pavel Evdokimov: riscul unui anumit exces de instituționalizare constă în transformarea Bisericii dintr-o instanță *vindecătoare*, într-una a *judecării* severe, din ambianță a unei „clinici” duhovnicești, într-una de tribunal drastic... E un risc cu totul absent din abordarea autorului de față.

Părintele Florescu știe, ca un profesionist îndrăgostit, *Cartea*, reperul sacru al demersului său, dar știe, cu grație, și

cărțile creativității omenești. Pe neașteptate, în peisaj, apar Gide, Baudelaire, Lev Tostoi, Rilke, Robert Frost, dar și Lucian Pintilie, sau Cristi Puiu. Pasaje esențiale din Evanghelie („sărăcia cu duhul”, procedura eucharistică, „nu ne duce pe noi în ispită”) sunt reanalizate revelator, cu fidelitate și competență filologică, dar și cu o îmbogățitoare prospețime, de natură să elimine, din perimetrul credinței pernicioase, latențe de „gândire magică”.

De puține ori mi s-a întâmplat să văd împletindu-se, cu atâta naturalețe, cateheza cu *libertatea* spirituală, cu surpriza (nearogantă) a interpretării, cu experiența de viață și, când e cazul, cu umorul... Sunt încântat că am avut șansa unei prime lecturi a acestei cărți!

Andrei Pleșu

precizare

Articolele din volumul de față au apărut *într-o primă formă* pe blogul meu, „Jurnal scoțian”, între 2018 și 2021, de unde și subtitlul care însoțește această așezare a lor într-o carte: „Din jurnalul unui preot misionar”. Am avut acum ocazia să revin asupra lor, refăcându-le pe unele, adăugând altora completări necesare și corectând inerentele stângăcii ale ritmului diaristic în care le-am scris pe cele mai multe.

Cititorii blogului meu știu deja că e vorba de un jurnal atipic, în care majoritatea articolelor sunt mici exegeze la Evangheliile, comentarii teologice și texte de atmosferă misionară, la care se adaugă, din când în când, povestiri și câteva evocări circumstanțiale. Mulțumesc Editurii Doxologia a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei pentru invitația de a le aduna acum într-o carte, după ce, în 2017, am publicat la Editura Polirom o antologie din textele de blog scrise până atunci.

Mulțumesc, de asemenea, domnului Andrei Pleșu, atât pentru indulgența cu care a citit manuscrisul aflat încă în lucru, cât și pentru cuvântul-înainte care semnaleză volumul meu cu o generozitate încurajatoare.

E o coincidență fericită că această carte apare în *Anul omagial al pastorației românilor din afara României*, de aceea o dedic, dimpreună cu toată gratitudinea mea, comunității române

din Edinburgh și împrejurimi, pe care, până la venirea unui paroh destoinic, o slujesc cu nevrednicie ca preot misionar. Credința și eforturile multiple ale membrilor ei au făcut posibile înființarea și activitatea primei parohii românești din capitala Scoției.

Ioan-Florin Florescu
preot misionar, Edinburgh

drumul. o poveste din Hebride

Dacă m-ar întreba cineva ce-mi place cel mai mult și mai mult pe lumea asta, aș răspunde fără ezitare: drumurile! Nu există promisiune mai mare ca drumul și împlinire mai deplină ca a călătorului. Singurul meu regret e că nu le pot urma pe toate, „drumul pe care n-am apucat”, ca în celebra poezie a lui Robert Frost.

De aceea, personajul meu preferat din poveștile cu Făt-Frumos e calul. Mi-ar plăcea să țin odată o conferință despre calul lui Făt-Frumos, dar, de obicei, oamenii așteaptă ca preoții să le spună lucruri serioase, nu basme.

Făt-Frumos e viteaz, neînfricat, deștept, dar, nu știu dacă ați observat, numai calul știe drumul. „Ține-te bine, stăpâne, mai avem un hop și ajungem în țara lui tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte!” Te și enervează cum toată gloria se duce la Făt-Frumos, iar calul primește o traistă cu ovăz și o bătaie pe grumaz: mersi, prietene!

Dar cu calul se mai întâmplă ceva, și, de fapt, asta mi-l face cel mai simpatic: cal bătrân, el știe că țara lui tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte nu există și că orice duminică din care sar iepurași drăgălași e o vale a plângerii. Țara după care tânjește stăpânul său nu-i

hat cu împărățiile omenești și nici drum de cal, ci însăși Grădina cea veșnic fericită a Inorogului, la care se ajunge pe drumul încercării credinței, al lepădării de sine și al înstrăinării de lume. De aceea, calul îi oferă lui Făt-Frumos tocmai acest drum inițiativ, sub pretextul însoțirii lui în căutarea unei țări iluzorii. Dar am zis că nu se cade unui preot să povestească basme, așa c-ar fi cazul să mă întorc la credință.

Credința Sfântului Brendan a fost drumul. Brendan Călătorul a fost un faimos călugăr irlandez de la începutul secolului al 6-lea, când călugării știau Psaltirea pe de rost și încă nu inventaseră șampania. După ce i-am citit biografia, l-am iubit atât de mult încât am vrut să-l pun hramul parohiei mele misionare de la Edinburgh și să-mi iau ca armoarii o barcă, dar pe urmă am visat-o pe Sfânta Triduana, iar eu nu rezist unei fete care mi se arată în vis (tot o călătoare și ea, o imigrantă de origine greacă).

Brendan era starețul unei mănăstiri prospere de pe coasta de sud-vest a Irlandei și ar fi avut toate condițiile să rămână pentru restul vieții în chilia sa, copiind de trei sute de ori Noul Testament, dar nimic nu se pune cu cheful de drum al călugărilor celți. Un alt călugăr călător, vizitându-l într-o zi, i-a povestit că, în drumurile sale prin Hebride, ar fi descoperit Insula Paradisului (pe care a numit-o „Pământul Făgăduinței al celor Sfinți”), iar Brendan l-a crezut pe loc. Câteva zile mai târziu, și-a îmbarcat ucenicii într-o *currach*, o corabie pescărească tradițională, construită din arcuri de lemn acoperite cu piei de vită, plecând în căutarea Paradisului și navigând

vreme de șapte ani din insulă în insulă și din aventură în aventură.

Multă vreme s-a crezut că o asemenea călătorie, pentru acele timpuri, nu putea fi decât o legendă, până când un renumit explorator din secolul 20, Tim Severin, și-a făcut o ambarcațiune identică, navigând cu ea din Irlanda până pe coasta de est a Canadei.

Timp de șapte ani, barca lui Brendan funcționează ca un fel de biserică plutitoare pe imensitatea oceanului, înfruntând furtunile și acostând din când în când la limanul unor insule ospitaliere, în special cu ocazia marilor sărbători religioase. Navigatorii priveghează, se roagă, se canonesc și duc o viață mai degrabă de pustnici decât una de marinari. Evident că drumul e presărat cu primejdii, dar și cu minuni nemaivăzute. Brendan descoperă, în sfârșit, Insula Paradisului, dar un sfânt pe care-l întâlnește la marginea unui râu ce o străbate îi cere să se întoarcă de unde a venit: „Iată pământul pe care l-ai căutat multă vreme. Nu ai putut să îl găsești îndată, fiindcă Dumnezeu a vrut să îți arate diferitele Sale taine în marele ocean. Întoarce-te deci în pământul nașterii tale (...) Căci se apropie zilele petrecerii tale, ca tu să dormi împreună cu părinții tăi. (...) Acest râu pe care îl vedeți împarte această insulă. Așa cum vă apare acum, plină de roade, așa rămâne în orice timp, fără vreo umbră a morții. Căci lumina ei este Christos”^{*}.

---

^{*} *Călătoria Sfântului Abate Brendan*, ediție îngrijită, traducere și note de Emanuel Grosu, studiu introductiv de Corin Braga, Polirom, 2018.

De ce spuneam că l-am iubit atât de mult pe Sfântul Brendan? Deoarece bănuiesc că a știut de la bun început că nu poate exista niciun paradis terestru, nicio Insulă a Paradisului, dar, precum calul lui Făt-Frumos, a găsit în această poveste pretextul unei *pedagogii duhovnicești a înstrăinării* și mobilul unei neîncetate peregrinări spirituale pe un drum al credinței prin „marele ocean de taine” al lui Dumnezeu. Scopurile drumului sunt căutarea neobosită a mântuirii, edificarea virtuților, desprinderea de confortabilele „țărături” terestre și înfruntarea încercărilor, iar la capătul lui nu se află vreo insulă, ci însăși Împărăția lui Dumnezeu dinlăuntrul nostru (Luca 17,21).

Într-un alt colț de lume, cam în aceeași perioadă, povestea se repetă, deși în cu totul alt context. Mai aveți chef de un *remake*?

O mănăstire înfloritoare din deșertul Egiptului este distrusă de atacurile păgânilor. Sfintele odoare sunt jefuite, biserica profanată, mulți călugări uciși, iar cei care scapă cu viață sunt pe cale să-și piardă credința: unde este Dumnezeu nostru? Unde sunt făgăduințele Sale? Unde Îi sunt minunile și puterea?

Moment în care intervine un bătrânel providențial, genul de gură-spartă pe care-l rogi să rămână în camera sa când ai musafiri la masă, și le spune: „Fraților, prea ne lipisem inimile de desfătările locului acestuia și am uitat de mântuire. Ceea ce s-a întâmplat e un semn că trebuie să lăsăm totul baltă și să ne înstrăinăm de locul